

Лисенко С. А., Шепеленко С. М.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Оновлення професійної освіти в Україні і світі пов'язана зі стрімкими перетвореннями якостей сучасного суспільства: від технологічного, постіндустріального до знаннєвого. Але й знаннєва парадигма розвитку під впливом викликів глобального ринку праці, що нині інтенсивно формується, швидко змінюється на більш нову – компетентнісну. Сьогодні, як зазначає О. Андрєєв у статті «Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа» (ж-л «Педагогика», 2005, № 4, С. 19-27), сутність цих перетворень полягає, у «зміщенні» кінцевої мети освіти зі знань на компетентність.

«Енциклопедія освіти» визначає *компетентність у навчанні* як коло питань, в яких людина добре розуміється, і які набуває молода людина не лише під час вивчення предмета, групи предметів, а й за допомогою засобів неформальної освіти, внаслідок впливу середовища тощо. Отже, компетентність (у тому числі й професійна) має інтегрований характер та широке коло джерел формування, найважливішим з яких залишається навчальний заклад.

Світова і вітчизняна науково-педагогічна спільнота, представники міжнародних організацій ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Ради Європи, Організації європейського співробітництва та розвитку, Міжнародного департаменту стандартів, представники різних сфер господарювання вбачають необхідність змін:

- у системі стандартів освіти усіх ієрархічних рівнів, яка має перенести акценти з методик формування і оцінювання знань, умінь та навичок учнів на технології формування і моніторингу компетентностей, тобто здатностей практично й якісно діяти у певній галузі. Зараз відповідні освітні інституції розробляють державні стандарти професійної освіти на основі сформованості компетентностей;

- у переорієнтації підходів до формування змісту професійної освіти, яка у нашій країні ще спрямована на надання традиційно значного обсягу знань, умінь та навичок, на формування здатностей критично мислити, прогнозувати, приймати рішення як у стандартних, так і нестандартних ситуаціях, проектувати, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, тобто набувати необхідних життєво і професійно значущих компетентностей;

- у свідомості суб'єктів освітнього процесу, насамперед, підвищенні відповідальності як навчальних закладів, так і тих, хто навчається, за

результати спільної навчальної праці;

– у покращенні управлінського та ресурсного забезпечення професійної освіти.

Здійснення означених змін у професійній освіті сприятиме її перебудові на основі *компетентнісного підходу*, за якого педагогічний процес спрямований на формування *професійної компетентності* майбутнього фахівця.

Важливість компетентнісного підходу розуміє і переважна більшість майбутніх фахівців. У процесі анкетування 440 учнів випускних курсів Центру професійно-технічної освіти № . Харкова за запитанням: «Що, на Вашу думку, може спричинити найбільший вплив на Ваше професійне та кар'єрне становлення у майбутньому?» 71 % респондентів на перші три місця із можливих семи поставили такий чинник як власна професійна компетентність.